

ASOCIAȚIA REGIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DIN BAZINUL HIDROGRAFIC SOMEȘ-TISA

Str. Unirii, nr.3 , Zalău, Sălaj, România, 450047, Cod fiscal: 15591479
Telefon/fax: 0260 – 660525, e-mail: office@arst.ro, www.arst.ro

SCRISOARE DE AȘTEPTĂRI pentru Consiliul de administrație al Companiei de Apă Someș S.A.

Preambul

Aceasta scrisoare de asteptari a fost elaborata in conformitate cu prevederile Ordonantei de Urgenta nr. 109/2011 privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare și cu prevederile H.G. 722/2016.

Aceasta scrisoare de asteptari este un document de lucru care precizeaza performantele asteptate de la organele de administrare si conducere ale intreprinderii publice, precum si politica autoritatii publice tutelare privind intreprinderea publică care are obligatii specifice legate de asigurarea serviciului public, pentru o perioada de cel putin 4 ani.

Capitolul 1. Rezumatul strategiei nationale/locale in domeniul in care actioneaza intreprinderea publica

Strategia nationala privind accelerarea dezvoltarii serviciilor comunitare de utilitati publice, asa cum acestea sunt definite in legislatia in vigoare, a fost aprobata prin Hotarârea Guvernului Nr. 246 din 16 februarie 2006 pentru aprobarea Strategiei nationale privind accelerarea dezvoltarii serviciilor comunitare de utilitati publice si are ca obiectiv fundamental indeplinirea angajamentelor care vizeaza domeniul serviciilor comunitare de utilitati publice pe care România si le-a asumat prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeana.

Serviciile publice de alimentare cu apa si canalizare se afla in centrul dezbaterii politice, in special din perspectiva rolului pe care il joaca autoritatile publice intr-o economie de piata si anume, pe de o parte, acela de a veghea la buna functionare a pietei si pe de alta parte, de a garanta interesul general, in special satisfacerea nevoilor primordiale ale cetatenilor si conservarea bunurilor publice atunci când piata nu reuseste sa o faca.

Strategia nationala sta la baza fundamentarii, elaborarii si implementarii Planului multianual de dezvoltare a serviciilor comunitare de utilitati publice care are scopul de a asigura extinderea, modernizarea si eficientizarea furnizarii serviciilor comunitare de utilitati publice si a infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestora la standarde europene, in conformitate cu angajamentele aplicabile serviciilor comunitare de utilitati publice, asumate de România prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeana, semnat de România la Luxemburg la 25 aprilie 2005, ratificat prin Legea nr. 157/2005.

Strategia plaseaza serviciile publice de alimentare cu apa si canalizare in sfera activitatilor de interes economic general, asa cum sunt ele definite in Carta Verde a UE si incearca sa alinieze aceste servicii la conceptul european, având la baza urmatoarele obiective fundamentale:

- **Descentralizarea** serviciilor publice si cresterea responsabilitatii autoritatilor locale cu privire la calitatea serviciilor asigurate populatiei;
- **Extinderea** sistemelor centralizate pentru serviciile de baza (alimentare cu apa potabila, canalizare, salubritate) si cresterea gradului de acces al populatiei la aceste servicii;
- **Restructurarea** mecanismelor de protectie sociala a segmentelor defavorizate ale populatiei si reconsiderarea raportului pret/calitate;
- **Promovarea** principiilor economiei de piata si reducerea gradului de monopol;
- **Atragerea capitalului** privat in finantarea investitiilor din domeniul infrastructurii locale;
- **Institutionalizarea** creditului local si extinderea contributiei acestuia la finantarea serviciilor comunale;
- **Promovarea** masurilor de dezvoltare durabila;
- **Promovarea** parteneriatului social si pregatirea continua a resurselor umane.

Strategia nationala privind accelerarea dezvoltarii serviciilor comunitare de utilitati publice are urmatoarele obiective generale:

- a) atingerea conformitatii cu prevederile legislatiei UE aplicabile serviciilor comunitare de utilitati publice;
- b) respectarea angajamentelor asumate de România cu privire la implementarea acquis-ului comunitar aplicabil serviciilor comunitare de utilitati publice;
- c) atingerea conformitatii cu standardele comunitare privind calitatea si cantitatea serviciilor comunitare de utilitati publice;
- d) cresterea capacitatii de absorbtie a resurselor financiare alocate din fonduri comunitare si de atragere a fondurilor de investitii;
- e) cresterea capacitatii de elaborare, promovare si finantare a proiectelor de investitii aferente infrastructurii de interes local;
- f) cresterea graduala a capacitatii de autofinantare a serviciilor comunitare de utilitati publice si a infrastructurii tehnico-edilitare aferente, corespunzator nivelurilor acceptate in Uniunea Europeana;
- g) satisfacerea cerintelor de interes public ale colectivitatilor locale si cresterea bunastarii populatiei;
- h) adoptarea de norme juridice si reglementari care sa faciliteze modernizarea si dezvoltarea serviciilor comunitare de utilitati publice si a infrastructurii tehnico-edilitare aferente, deschiderea pietei, eficientizarea furnizarii/prestarii serviciilor si cresterea calitatii acestora;

Din punct de vedere legislativ, prevederile actelor normative românești referitoare la sectorul de apa au fost aliniate cu acquisul comunitar. In urma negocierilor pentru Capitolul 22-Mediu, România si-a asumat o serie de angajamente ferme pentru realizarea investitiilor in sectorul de apa si apa uzata in decursul unor perioade de tranzitie relativ scurte.

In conformitate cu Tratatul de Aderare, România a obtinut perioade de tranzitie pentru conformarea cu acquis-ul comunitar pentru colectarea, descarcarea si epurarea apelor uzate municipale – pâna in 2015 pentru 263 aglomerari mai mari de 10 000 locuitori echivalenti (l.e.) si pâna in 2018 pentru 2.346 de aglomerari intre 2 000 si 10 000 locuitori echivalenti (l.e.). Perioade de tranzitie au fost obtinute, de asemenea, si pentru calitatea apei potabile pâna in 2015, pentru conformarea cu Directiva 98/83/CE.

Mai mult, in urma negocierilor de aderare, România a declarat intregul sau teritoriu drept zona sensibila, acest aspect presupunând obligatia ca toate aglomerarile umane cu mai mult de 10.000 locuitori echivalenti sa fie prevazute cu statii de epurare cu grad avansat de epurare. In acest sens, România a considerat ca directia strategica adecvata este reprezentata de promovarea proiectelor regionale majore de investitii in infrastructura, dublate de regionalizarea utilitatilor ca

element cheie în îmbunătățirea calitatii serviciilor și a eficienței costurilor de capital și de operare și ținând îndeplinirea obiectivelor de mediu și asigurarea viabilității investițiilor și a operării sistemelor.

Principalele rezultate urmărite prin promovarea investițiilor în domeniul apei și apei uzate vizează realizarea angajamentelor ce deriva din directivele europene privind epurarea apelor uzate (91/271/EEC) și calitatea apei destinate consumului uman (Directiva 98/83/CE).

Respectarea angajamentelor de mai sus s-a dovedit a fi o provocare pentru România din punct de vedere financiar, economic și administrativ. În acest context, guvernul român a elaborat programe menite să sprijine autoritățile locale: (i) să dezvolte utilități regionale auto-sustenabile prin introducerea principiilor de recuperare a costurilor și eficiență în operare; și (ii) să acceseze finanțare pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în aglomerări mici și mijlocii.

Regionalizarea serviciilor de apă, menită să contracareze fragmentarea excesivă a sectorului și să realizeze economii de scară, este în plin proces de desfășurare. În prezent există 43 de operatori regionali în România, precum și doi operatori privați mari în București și Ploiești. Ca urmare a procesului de regionalizare derulat în ultimul deceniu, mai mult de două treimi din populația României (aproximativ 13,3 milioane de persoane în total) este deservită astăzi de operatori mari de utilități publice.

Din punct de vedere instituțional, **regionalizarea** se bazează pe trei elemente-cheie:

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)
- Compania Regională de Apă (Operatorul Regional - OR)
- Contractul de delegare a gestionării serviciilor (CD).

ADI este formată din unități administrativ-teritoriale (județe, municipii și localități mai mici), cu scopul de a realiza în comun anumite proiecte de dezvoltare de interes regional și a furniza servicii publice de apă de la un singur operator. ADI-reprezintă interesele comune ale municipalităților membre privind: (i) strategia generală pentru serviciile de apă și canalizare; (ii) planul de investiții pe termen lung; (iii) politica tarifară.

OR este o societate comercială, deținută de toate sau de o parte din municipalitățile membre ale ADI, căreia i se delegă gestionarea serviciului de alimentare cu apă și canalizare. OR este desemnat pentru gestionarea, operarea, întreținerea, modernizarea, reînnoirea și extinderea, după caz, a activelor publice menționate în contractul de delegare, pe bază de finanțare proprie și risc comercial, contra unei plăți (tarif) din partea clienților.

Contractul de Delegare. Ca parte a procesului de regionalizare, OR intră în relație contractuală cu autoritățile locale respective, organizate ca ADI. Contractul de delegare a fost elaborat pe baza unui model pregătit de experți finanțați de UE și are ca rezultat o mai mare transparență privind serviciile prestate și ajustările de tarife. Acesta formalizează relația dintre proprietarii activelor (ADI) și operatorul acestora (OR); CD este baza structurii de regionalizare și are rolul:

- să asigure o relație echilibrată între autoritățile locale și operatorul regional;
- să se concentreze pe pregătirea, finanțarea și executarea planului regional de investiții ca bază pentru consolidarea performanței utilităților;
- să prevadă aspectele cheie care conduc la o gestionare eficientă, dinamică și sustenabilă a infrastructurii de apă și apă uzată.

Principalele programe de investiții în sectorul de apă din România în ultimele două decenii sunt rezumate după cum urmează:

Perioadă	Program	Caracteristici principale	Reforme-cheie
1995-1999	MUDP I & II	<ul style="list-style-type: none"> • Finanțarea investițiilor prioritare în 15 orașe; • Co-finanțarea UE/BERD 	<ul style="list-style-type: none"> • Introducerea regulilor, politicilor și practicilor UE • Primele împrumuturi acordate de un IFI în sectorul de apă; • Programe de corporatizare a utilităților de apă • Introducerea creditului pentru finanțarea municipală • Programe de îmbunătățire a bonității.
2000-2009	ISPA / Program de preaderare	<ul style="list-style-type: none"> • Investiții de capital în sectorul de apă - aprox. 1,2 miliarde de euro. în 30 de orașe mai mari; • cofinanțarea UE / IFI; renunțarea la garanție suverană pentru anumite orașe și înlocuirea acestora cu garanțiile municipale; 	<ul style="list-style-type: none"> • Programe de corporatizare a utilităților – OR (FOPIP) • Continuarea sprijinului pentru consolidarea bonității • Legislație îmbunătățită pentru investiții durabile (de exemplu, înființarea Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare) • Disciplina financiară a OR îmbunătățită • Implementarea politicii tarifare.
2007-2013	POS Mediu (primul program UE post-aderare)	<ul style="list-style-type: none"> • Investiții de capital - aprox. 5,5 miliarde EUR. în toate orașele cu o populație de peste 10.000 l.e. ; • cofinanțarea împrumuturilor de către BERD, BEI și alte bănci comerciale; • România a elaborat și implementat politica de regionalizare, ca și condiție de accesare a granturilor UE. 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea procesului de regionalizare (contracte de delegare, planuri tarifare îmbunătățite); • Cofinanțarea IFI - împrumuturi către OR, în principal împrumuturi negarantate (care nu sunt disponibile de la bănci comerciale) • Programul de benchmarking (inițial cu 24 OR, apoi toti cei 43 OR, cu sprijin BERD) • Memorandum-uri de înțelegere (MI) între IFI și România pentru a sprijini absorbția fondurilor UE.
2014-2020 -în desfășurare	POIM (program UE post-aderare)	<ul style="list-style-type: none"> • Investiții de capital - aprox. 3 miliarde EUR. pentru localități mai mici cu populație între 2.000-10.000 l.e 	<ul style="list-style-type: none"> • Cofinanțare fără garanții locale pentru cei mai buni OR • Sprijinirea integrării comunităților mai mici, ca parte a extinderii regionale a ariei de operare OR • Planificarea managementului activelor pe termen lung • MI noi semnate cu IFI. Continuarea consolidării sectorului și identificarea mecanismelor alternative de finanțare (în special necesare după 2020).

Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile, ținând seama de cerințele planurilor de conformare, pentru realizarea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și epurare a

apelor uzate orasenesti si pentru asigurarea conditiilor pentru ca serviciul public de alimentare cu apa si canalizare sa se conformeze la prevederile legale prin care sunt transpuse directivele UE.

Operatorii au responsabilitatea privind conformarea cu prevederile de calitate ale apei potabile furnizate, respectiv a apelor epurate evacuate in receptorii naturali, monitorizarea, informarea consumatorilor, a autoritatii de sanatate publica si a autoritatilor administratiei publice locale.

Capitolul 2. Viziunea generala a autoritatii publice tutelare cu privire la misiunea si obiectivele intreprinderii publice, desprinsa din strategia nationala/locala din domeniul de activitate in care opereaza intreprinderea publica

Compania de Apă Someș S.A. este azi unul dintre cei mai mari operatori regionali din sectorul de apă din România, care deservește aproximativ trei sferturi de milion de locuitori din 293 localități din județele Cluj și Sălaj: 8 municipii și orașe (Cluj-Napoca, Zalău, Șimleul Silvaniei, Jibou și Cehu Silvaniei, Dej, Gherla și Huedin) și 285 localități rurale din cele două județe.

Compania de Apă Someș S.A. este o societate pe acțiuni ce are ca obiect principal de activitate operarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare a cărui gestiune îi este delegată de către Asociația Regională pentru Dezvoltarea Infrastructurii din Bazinul Hidrografic Someș-Tisa prin contractul de delegare încheiat între acestea. Societatea își desfășoară activitatea exclusiv în unitățile administrativ teritoriale care i-au delegat, prin Asociație, gestiunea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare. Pentru realizarea obiectului său de activitate Compania exploatează, întreține, repară, modernizează, înlocuiește și extinde sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare pe care operează.

Liniile strategice de dezvoltare continuă și durabilă a serviciului furnizat/prestat de Compania de Apă Someș S.A sunt guvernate de următoarele principii:

- Compania se va situa ca un serviciu public competitiv la nivel internațional și regional pe piața de profil a utilităților similare;
- Compania va continua să fie unul din operatorii regionali lideri la nivel național în privința absorbției fondurilor Europene, din perspectiva continuării programelor de investiții de modernizare, reabilitare și extindere a bunurilor primite în concesiune, în vederea atingerii calității dorite a serviciului, a îndeplinirii necesităților obiective de dezvoltare și a condiționalităților asumate de România prin Capitolul de mediu al Tratatului de aderare;
- Derularea serviciului se va realiza prin depunerea tuturor eforturilor în vederea asigurării aceleiași calități înalte a serviciului pentru toți clienții, indiferent de localizarea acestora în aria deservită, urbana sau rurală;
- Asigurarea unui management performant, cu o înaltă eficiență cost/beneficiu, se va realiza în conformitate cu condiționalitățile asumate prin Memorandumurile/ Contractele de finanțare și în condițiile acoperirii integrale a costului economic de prestare a serviciului;
- Compania își va consolida politica de responsabilitate socială astfel încât să devină un etalon de implicare, eficientă și transparenta fata de acționari, administratori, comunitate și clienți;
- Îmbunătățirea continuă a managementului operațional se va realiza în condițiile continuării asumării politicii de mediu, dezvoltare durabilă și gestionare integrată responsabilă a resurselor de apă;

Obiectivul general: continuarea strategiei regionale de dezvoltare a sectorului de apă și apă uzată din județele Cluj și Sălaj în vederea îndeplinirii cerințelor Acquis-ului de Mediu al Uniunii Europene prin promovarea investițiilor în domeniul apei și apei uzate pentru asigurarea conformării cu directivele europene privind calitatea apei destinate consumului uman (Directiva 98/83/CE) și epurarea apelor uzate (Directiva 91/271/EEC).

Obiectivele strategice:

Obiectivele strategice care operaționalizează viziunea și misiunea Companiei de Apă Someș S.A. constau în :

- asigurarea în permanență a resurselor financiare necesare funcționării Companiei, finanțării programelor de investiții și plății la termene a datoriei aferente creditelor accesate în cadrul programelor cu co-finanțare Europeană;
- modernizarea dotării Companiei pentru creșterea eficienței activității instituționale și operaționale curente;
- finalizarea implementării cu succes și la termen a programelor de investiții;
- urmărirea eficienței cost/beneficiu a serviciului;
- conturarea, aprobarea și monitorizarea politicilor pentru gestionarea eficientă a resurselor și managementul riscurilor;
- urmărirea politicilor de responsabilitate socială;
- asigurarea respectării obligațiilor legale și contractuale asumate la nivel internațional și național, în principal în vederea conformării la cerințele Europene prin investițiile de modernizare;
- stabilirea cadrului pentru continuarea schimbării culturale și de mentalitate a organizației astfel încât să se asigure acceptarea, participarea și transparența față de comunitate și clienți.

Alături de obiectivele de mai sus, se așteaptă în medie în viitorul mandat îndeplinirea unei serii de criterii de performanță în măsura să asigure îndeplinirea scopurilor strategice ale întreprinderii publice, după cum urmează:

- Creșterea cifrei de afaceri - >8%;
- Creșterea productivității muncii – > 140.000 lei/sal/an;
- Creșterea EBITA – >5%; EBITA reprezintă profitul înainte de a se scădea amortizarea, dobânzile (creditele bancare ptr. investiții), cheltuielile cu impozitul pe profit, cheltuielile cu impozitele pentru bunurile concesionate de la UAT-uri, taxe și impozite datorate la primării, redeventa.
- Reducerea perioadei de rambursare a datoriilor restante față de indicatorul aprobat – < 70 zile;
- Reducerea perioadei de recuperare a creanțelor – < 60 zile;
- Menținerea lichidității generale – > 1.

Principiile directoare privind administrarea societății în intervalul 2022-2026, obiectivele fundamentale, tinte de performanță și prioritățile strategice prevăzute în Planul de administrare se constituie în standarde de performanță obligatorii pentru membrii consiliului de administrație al societății, reprezentând parte a politicilor de dezvoltare a Companiei de Apă Someș S.A.

Capitolul 3. Mentiunea privind incadrarea intreprinderii publice in una dintre urmatoarele categorii de scopuri ale intreprinderii publice, respectiv comercial, de monopol reglementat sau serviciu public

Compania de Apa Somes S.A. se incadreaza in categoria societatilor furnizoare de servicii comunitare de utilitati publice.

Pachetul legislativ care guverneaza functionarea societatii este compus din:

- LEGEA nr. 31/1990 privind societățile
- LEGEA nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice
- LEGEA nr. 241/2006 a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare
- O.U.G nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice
- ORDINUL nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial
- ORDINUL ANRSC nr. 88/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de alimentare cu apa si de canalizare
- ORDINUL ANRSC nr. 90/2007 pentru aprobarea Contractului-cadru de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apa si de canalizare
- LEGEA nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile
- H.G. nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate
- H.G. nr. 246/2006 pentru aprobarea Strategiei naționale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice
- H.G. nr. 1 din 4 ianuarie 2017 pentru acordarea încrederii Guvernului, Anexa nr. 2: Program de Guvernare 2017-2020
- H.G. nr. 348/1993 privind contorizarea apei si a energiei termice la populatie,instituti publice si agenti economici
- ORDINUL MLPAT nr. 29/N/1993 pentru aprobarea Normativului-cadru privind contorizarea apei si a energiei termice la populatie, instituti publice si agenti economici
- O.G. nr. 27/ 2002 privind reglementarea activitatii de solutionare a petitiilor
- LEGEA nr. 171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a Apa
- O.U.G. nr. 107/2002 privind înființarea Administrației Naționale "Apele Romane" (Tarife apa bruta)
- LEGEA nr. 107/1996, Legea apelor

Capitolul 4. Obiectul obligatiei si angajamentul autoritatii publice tutelare vizavi de modalitatea de asigurare a compensatiilor corespunzatoare sau de plata a obligatiei

Serviciile de utilitati publice sunt in responsabilitatea autoritatilor administratiei publice locale sau, dupa caz, a asociatiilor de dezvoltare intercomunitara cu obiect de activitate serviciile de utilitati publice, mandatate prin hotarâri ale autoritatilor deliberative ale unitatilor administrativ-teritoriale membre. Serviciile de utilitati publice se infiinteaza, se organizeaza si se gestioneaza cu respectarea prevederilor legale, potrivit hotarârilor adoptate de autoritatile deliberative ale unitatilor administrativ-teritoriale, in functie de gradul de urbanizare, de importanta economico-sociala a localitatilor, de marimea si de gradul de dezvoltare ale acestora si in raport cu infrastructura tehnico-edilitara existenta.

In organizarea, functionarea si dezvoltarea serviciilor de utilitati publice interesul general al comunitatilor locale este prioritar. Se vizeaza satisfacerea cât mai completa a cerintelor

utilizatorilor, protejarea intereselor acestora, întărirea coeziunii economico- sociale la nivelul comunităților locale, precum și dezvoltarea durabilă a unităților administrativ-teritoriale.

Compania de Apa Someș S.A. își asumă răspunderea furnizării serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, sub controlul Autorității delegante, în condițiile și termenii contractului de delegare și în conformitate cu normele legale și de reglementare aplicabile.

Potrivit aceluiași Contract de delegare, Autoritatea delegantă are și următoarele drepturi:

- de a finanța realizarea de lucrări necesare serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare;
- de a finanța anumite cheltuieli de exploatare aferente unor activități atunci când acestea sunt mult mai mari decât veniturile realizate din respectiva activitate;
- de a contracta și garanta, în condițiile legii, împrumuturi pentru finanțarea programelor de investiții din infrastructura aferentă serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare;
- de a aproba structura și ajustările de tarife propuse de Operator, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Autoritatea delegantă este autorizată să acorde subvenții Operatorului în următoarele cazuri:

- atunci când Autoritatea delegantă impune obligații specifice pentru executarea serviciului public care pot afecta echilibrul economic sau financiar al delegării;
- atunci când prestarea serviciului public necesită investiții care, ținând cont în special de numărul utilizatorilor și totalul investițiilor respective, ar impune o majorare a tarifelor care ar excede limitele relevante indicate de studiile privind puterea de cumpărare (de suportare a costurilor) a utilizatorilor;

Subvențiile nu vor fi acordate decât în cazul în care sunt permise din punct de vedere al normelor privind ajutorul de stat.

Printre alte obligații ale Autorității delegante menționăm:

- menținerea fondului IID (Fondul de întreținere, înlocuire și dezvoltare);
- contribuirea la fondul IID cu surse din bugetul unității administrative teritoriale;
- prevederea și constituirea în bugetul propriu de surse de finanțare pentru plata obligațiilor ce îi revin în constituirea fondului IID.

Asociația Regională pentru Dezvoltarea Infrastructurii din Bazinul hidrografic Someș-Tisa, creată în conformitate cu Legea 215/2001 de către Localitățile semnatare în scopul pregătirii și promovării proiectelor de modernizare și de extindere a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare la nivel local și regional, se va substitui autorităților administrației publice locale semnatare și va deveni Autoritatea delegantă, în cazul unui transfer al competențelor autorităților administrației publice locale privind Serviciile către Asociație.

Capitolul 5. Așteptări în ceea ce privește politica de dividende din profitul net aplicabilă întreprinderii publice

Potrivit O.G. nr. 64/30.08.2001 privind repartizarea profitului la Compania de Apă Someș S.A. la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și regiile autonome, cu modificările și completările ulterioare, destinațiile repartizării profitului sunt: este destinat

- a) rezerve legale;
- b) alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege;

- c) acoperirea pierderilor contabile din anii precedenti, cu exceptia pierderii contabile reportate provenite din ajustarile cerute de aplicarea IAS 29 "Raportarea financiara in economiile hiperinflationiste", potrivit Reglementarilor contabile conforme cu Standardele internationale de raportare financiara si Reglementarilor contabile armonizate cu Directiva 86/635/CEE si cu Standardele Internationale de Contabilitate aplicabile institutiilor de credit;
- c¹) constituirea surselor proprii de finantare pentru proiectele cofinantate din imprumuturi externe, precum si pentru constituirea surselor necesare rambursarii ratelor de capital, platii dobânzilor, comisioanelor si a altor costuri aferente acestor imprumuturi externe;
- d) alte repartizari prevazute de lege;
- e) participarea participării salariatilor la profit; societatile nationale, companiile nationale si societatile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum si regiile autonome care s-au angajat si au stabilit prin bugetele de venituri si cheltuieli obligatia de participare la profit, ca urmare a serviciilor angajatilor lor in relatie cu acestea, pot acorda aceste drepturi in limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de baza mediu lunar realizat la nivelul agentului economic, in exercitiul financiar de referinta;
- f) minimum 50% varsaminte la bugetul de stat sau local, in cazul regiilor autonome, ori dividende, in cazul societatilor nationale, companiilor nationale si societatilor comerciale cu capital integral sau majoritar de stat;
- g) profitul nerepartizat pe destinatiile prevazute la lit. a) - f) se repartizeaza la alte rezerve si constituie sursa proprie de finantare, putând fi redistribuit ulterior sub formă de dividende sau vârsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome.

Compania de Apa Somes S.A. nu va distribui dividende pe durata executarii Contractului de Delegare” (art. 23.5 din Actul Constitutiv).

Compania repartizeaza profitul net pentru constituirea surselor proprii de finantare pentru proiectele cofinantate din imprumuturi externe, precum si pentru constituirea surselor necesare rambursarii ratelor de capital, platii dobânzilor, comisioanelor si a altor costuri aferente acestor imprumuturi externe (art. 1, al. c1 din O.G. 64/30.08.2001, cu modificarile si completarile ulterioare, privind repartizarea profitului la societatile nationale, companiile nationale si societatile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum si la regiile autonome).

Din profitul net Compania asigura resursele necesare platii serviciului datoriei publice pentru creditele contractate de la BEI (program POS MEDIU 2007-2015, Program POIM 2014-2020) si cofinantarea programelor de investitii in infrastructura publica.

Capitolul 6. Asteptari privind politica de investitii aplicabila intreprinderii publice

Planul de investitii pe termen lung 2014-2037, cuprinde investitiile necesare pentru conformarea tintelor stabilite prin directivele europene pentru apa si apa uzata, respectiv:

- Directiva nr. 91/27/CEE
- Directiva 98/83/CE

In anii anteriori aderarii României la UE, au fost derulate mai multe programe vizând imbunatatirea infrastructurii specifice de apa si canalizare.

Principalul instrument de finantare a innoirii si dezvoltarii infrastructurii de apa si canalizare inainte de aderarea României la UE a fost insa ISPA (Instrumentul pentru Politici Structurale de Pre-Aderare). Municipii si localitati importante din 29 de judete ale tarii au beneficiat de aceste programe, realizând investitii semnificative in infrastructura de apa si in mod special in cea de canalizare.

Strategia de finantare pentru perioada 2014-2020 prin programul POIM vizeaza cu prioritate consolidarea si extinderea procesului de regionalizare promovat prin POS Mediu 2007-2013.

Prin Programul Operational Infrastructura Mare - Obiectiv specific 3.2 2 se promoveaza actiuni ce contribuie la indeplinirea prioritaticilor din Tratatul de Aderare pentru sectorul de apa si apa uzata si care reprezinta continuarea strategiilor anterioare, finantate prin ISPA si POS Mediu 2007-2013.

Principalele rezultate urmarite prin promovarea investitiilor in domeniul apei si apei uzate vizeaza realizarea angajamentelor ce deriva din directivele europene privind epurarea apelor uzate (91/271/EEC) si calitatea apei destinate consumului uman (Directiva 98/83/CE):

- *ape uzate urbane colectate si epurate (din perspectiva incarcarii organice biodegradabile) pentru toate aglomerarile mai mari de 2.000 l.e. si serviciu public de alimentare cu apa potabila, controlata microbiologic, in conditii de siguranta si protectie a sanatatii, extins la populatia din localitatile cu peste 50 locuitori*

In conformitate cu prevederile Ordonantei de urgenta nr. 198/2005 privind constituirea, alimentarea si utilizarea Fondului de intretinere, inlocuire si dezvoltare pentru proiectele de dezvoltare a infrastructurii serviciilor publice care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene, *Operatorul si unitatea administrativ-teritoriala care realizeaza proiecte cu asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene au obligatia ca de la semnarea memorandumului de finantare sau acordului de imprumut pentru cazurile specificate la art. 3 alin. (1) din ordonanta de urgenta sa constituie potrivit art. 3 Fondul IID pe intreaga perioada de viata a investitiei.*

Unitatea administrativ-teritoriala contribuie la Fondul IID cu sume incasate in bugetele locale sau judetene, dupa caz, cel putin egale cu:

a) varsamintele din profitul net de la regia autonoma de interes local sau judetean care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene;

b) dividendele de la societatea comerciala cu capital integral sau majoritar de stat care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene; (este legislatie care nu ne este aplicabila si consider ca este in plus)

c) redeventa aferenta bunurilor concesionate societatii comerciale care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene. In cazul in care imprumutul este unitatea administrativ-teritoriala, redeventa anuala va fi stabilita la un nivel care sa acopere cel putin serviciul datoriei publice pentru anul respectiv aferent imprumutului de cofinantare contractat de unitatea administrativ-teritoriala;

d) impozitul pe profit platit de operator unitatii administrativ-teritoriale;

e) dobânzi aferente disponibilitatilor Fondului IID;

f) TVA-ul platit din Fondul IID si recuperat ulterior de la bugetul de stat, in maximum 30 de zile lucratoare.

Operatorul/unitatea administrativ-teritoriala care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene utilizeaza Fondul IID in urmatoarea ordine de prioritati pentru:

a) *plata serviciului datoriei publice guvernamentale constând in rate de capital, dobânzi, comisioane si alte costuri aferente imprumuturilor contractate sau garantate de stat, destinate cofinantarii proiectelor care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene;*

b) *plata serviciului datoriei publice locale constând in rate de capital, dobânzi, comisioane si alte costuri aferente imprumuturilor contractate sau garantate de autoritatea administrativ-teritoriala, destinate cofinantarii proiectelor care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene;*

b¹) plata serviciului datoriei constând in rate de capital, dobânzi, comisioane si alte costuri aferente imprumuturilor contractate de operatorul/operatorul regional, destinate cofinantarii proiectelor care beneficiaza de asistenta financiara nerambursabila din partea Uniunii Europene;

c) cheltuieli neeligibile reprezentând cheltuielile de achizitie sau productie a activelor corporale utilizate pentru implementarea proiectelor care beneficiaza de asistenta tehnica nerambursabila din partea Uniunii Europene daca autoritatea responsabila executa pregatirea terenului si a lucrarilor de constructie pe cont propriu, cheltuielile cu achizitia sau inchirierea altor active care sunt considerate neeligibile, inchirierea activelor fixe care sunt parte a cheltuielilor de capital, cheltuielile cu functionarea unitatii de implementare a proiectului, precum si pentru alte categorii de cheltuieli neeligibile necesare proiectului;

d) intretinerea, inlocuirea si dezvoltarea activelor date in administrare sau in concesiune, inclusiv a celor dezvoltate cu finantare nerambursabila din partea Uniunii Europene si in conformitate cu programul aprobat de autoritatea administratiei publice locale sau cu programul specific de operare si intretinere, convenit cu Comisia Europeana sau cu banca cofinantatoare;

e) plata TVA-ului aferent lucrarilor de constructie, intretinerii, inlocuirii si dezvoltarii activelor realizate cu finantare nerambursabila din partea Uniunii Europene si in conformitate cu programul aprobat de autoritatea administratiei publice locale sau cu programul specific de operare si intretinere, convenit cu Comisia Europeana sau cu banca cofinantatoare;

f) plata cofinanțării proiectelor care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă.

Capitolul 7. Dezideratele autoritatii publice tutelare cu privire la comunicarea cu organele de administrare si conducere ale intreprinderii publice

Comunicarea dintre organele de administrare ale Companiei de Apa Someș S.A., actionarii societății Comania de Apă Someș S.A. si autoritatea publica tutelara se va face conform prevederilor O.U.G. 109/2011 privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice, cu modificarile si completarile ulterioare, HG nr.722/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a unor prevederi din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice, a Legii nr. 31/1990 privind societățile, prevederilor Actului constitutiv al Companiei și Contractul de Delegare a Serviciilor.

In cadrul consiliului de administratie si a comitetelor consultative constituite in cadrul consiliului se analizeaza situatia financiara a companiei, perspectivele si evolutiile, premisele si gradul de realizare a indicatorilor de eficienta si performanta stabiliti prin Planul de administrare ca instrument de conducere.

Indicatorii de performanta din Planul de administrare se raporteaza trimestrial, stabilirea gradului de indeplinire se face dupa aprobarea situatiilor financiare anuale.

Membrii Consiliului de administratie au obligatia sa instiinteze autoritatea tutelara si actionarii, in cazul in care se constata o deviere de la indicatorii de performanta stabiliti.

Membrii Consiliului de administratie au obligatia sa intocmeasca si sa inainteze actionarilor și autorității publice tutelare informatiile din raportarile prevazute de Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice, cu modificarile si completarile ulterioare și Contractul de Delegare a Serviciilor.

Comunicarea dintre autoritatea publica tutelara, actionari si intreprinderea publica se va face cu bună credință, periodic, vizand in principal, dar fara a se limita la gradul de indeplinire a obiectivelor si la evolutia indicatorilor de performanta, relația se impune a fi fundamentată pe principiul bunei-credințe, fapt ce va genera o colaborare și un sprijin reciproc, benefice pentru dezvoltarea durabilă a societății.

Autoritatea Publică Tutelară și acționarii societății Compania de Apă Someș S.A. așteaptă de la organele de conducere ale societății să le fie furnizate informații specifice de interes general, perspective, evoluții, premise și strategii precum și informații complete și corecte cu privire la situația financiară și rezultatele economice ale societății, îndeplinirea obiectivelor și a indicatorilor de performanță

În cazul imposibilității/abaterii de la îndeplinirea obiectivelor și a indicatorilor de performanță stabiliți în contractele de mandat, membrii Consiliului de administrație au obligația de a notifica în scris autoritatea publică tutelară și acționarii, cu privire la cauzele care au determinat nerealizarea și impactul asupra obiectivelor și indicatorilor de performanță.

Capitolul 8. Așteptări privind calitatea și siguranța serviciilor prestate de întreprinderea publică

Funcțiile managementului calității, având în vedere procesul managerial și specificul managementului calității sunt

a) Planificarea calității

Funcția de planificare se constituie din procesele care definesc principalele obiective ale societății în domeniul calității, resursele și mijloacele necesare realizării acestora. Planificarea obiectivelor și acțiunilor ce vor fi întreprinse pe linia calității poate fi, în funcție de nivelul la care sunt stabilite obiectivele, strategică și operativă. Prin planificarea strategică sunt formulate principiile de bază, orientările generale ale societății în domeniul calității, care se vor regăsi în politica calității pe care o adoptă conducerea superioară, iar concretizarea acestora se realizează la nivel operativ prin planificarea operațională. Tot la acest nivel se desfășoară planificarea internă și cea externă a calității societății. Planificarea internă urmărește stabilirea caracteristicilor produselor la nivelul cerințelor utilizatorilor și dezvoltarea proceselor care să facă posibilă realizarea acestor caracteristici. Prin planificarea externă se identifică clienții și se stabilesc cerințele. Informațiile necesare se obțin din studiile de marketing.

b) Organizarea activităților care asigură calitatea

Se realizează prin ansamblul activităților desfășurate în cadrul societății pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în domeniul calității. Realizarea calității propuse are la bază determinarea structurilor administrative, alocarea resurselor și aplicarea sistemelor și metodelor optime.

c) Coordonarea activităților prin care se asigură calitatea

Funcția este determinată de procesele prin care se armonizează deciziile și acțiunile societății și ale subsistemelor sale referitoare la calitate, în scopul realizării obiectivelor definite prin sistemul calității. Asigurarea unei coordonări eficiente este condiționată de existența unei comunicări bilaterale și multilaterale adecvate în toate procesele care vizează managementul calității.

d) Antrenarea personalului pentru realizarea obiectivelor calității

Antrenarea personalului pentru realizarea obiectivelor calității - se referă la totalitatea proceselor prin care conducerea societății atrage și determină personalul întreprinderii să participe la realizarea obiectivelor planificate în domeniul calității.

În acest scop conducerea societății inițiază o serie de acțiuni prin care mobilizează întregul personal.

Dat fiind rolul hotărâtor al acestei funcții în realizarea celorlalte funcții ale managementului calității, specialiștii apreciază că este indicat să se opteze pentru tehnicile de motivare pozitivă a salariaților.

e) Tinerea sub control a calității

Este asigurată prin activitățile de supraveghere a desfășurării proceselor și de evaluare a rezultatelor în domeniul calității, în fiecare fază a procesului de execuție a produsului/serviciului, în scopul eliminării eventualelor deficiențe și prevenirii apariției acestora în fazele următoare ale procesului de adăugare de valoare. În ceea ce privește evaluarea calității, standardul ISO 9000 precizează că este activitatea de examinare sistematică efectuată pentru a cunoaște în ce măsură o entitate este capabilă să satisfacă cerințele specificate. Standardul definește și activitățile specifice de tinere sub control a calității entităților. Astfel, prin supravegherea calității se înțelege monitorizarea și verificarea continuă a stării unei entități pentru a constata modul în care cerințele specificate sunt satisfăcute. Metodele cele mai utilizate pentru verificarea și supravegherea calității activităților desfășurate sunt controlul tehnic de calitate și auditul calității.

f) Asigurarea calității

Asigurarea calității se referă la ansamblul activităților preventive, prin care se urmărește în mod sistematic să se asigure corectitudinea și eficiența activităților de planificare, organizare, coordonare și tinere sub control, în scopul de a se garanta obținerea rezultatelor la nivelul calitativ dorit. Activitățile întreprinse pentru asigurarea calității urmăresc realizarea unor obiective interne și externe. Astfel, activitățile desfășurate pentru asigurarea calității în interiorul societății au ca scop să ofere garanții conducerii că va fi obținută calitatea dorită. Asigurarea externă a calității se realizează în cadrul unor activități menite să dea încredere clienților că prin sistemul de calitate adoptat, societatea livrează produse și servicii care îndeplinesc condițiile de calitate și siguranță cerute.

g) Îmbunătățirea calității

Funcția se realizează prin activitățile desfășurate în fiecare fază de realizare a produsului/serviciului, în vederea îmbunătățirii performanțelor tuturor proceselor și rezultatelor acestor procese, pentru a asigura o satisfacere mai bună a nevoilor clienților, în condiții de eficiență. Funcția urmărește, așadar, obținerea unui nivel al calității superior celui planificat. Această funcție este considerată cea mai importantă pentru managementul calității. Tocmai de aceea standardele ISO 9000 pun un accent mare pe îmbunătățirea calității, recomandând societăților să implementeze un asemenea sistem de calitate, care să favorizeze îmbunătățirea continuă a proceselor și rezultatelor acestora.

Se așteaptă ca în viitorul mandat administratorii societății COMPANIA DE APĂ SOMEȘ S.A. să continue aplicarea principiilor managementului calității în activitatea cotidiană a întreprinderii, prin:

- stabilirea unor linii directoare pentru îmbunătățirea continuă a proceselor organizației;
- dezvoltarea permanentă a sistemului construit;
- trasarea unor obiective concrete de calitate pentru directorii societății;
- urmărirea activă a atingerii acestor obiective;
- revizuirea tuturor procedurilor operaționale pentru a se asigura integrarea acestor principii;
- identificarea de noi oportunități de dezvoltare cu rol de rectificare a dezechilibrelor, asigurând dezvoltarea echilibrată și constantă.

Managementul companiei trebuie să fie implicat direct în menținerea, dezvoltarea și îmbunătățirea sistemului de management al calității și îmbunătățirea continuă a eficacității acestuia, asigurându-se că au fost stabilite politica în domeniul calității, obiectivele calității și menținerea resurselor necesare perfecționării sistemului de management al calității. În acest sens, standardele în materie sunt asigurate prin menținerea calității SMC conform cerințelor SR EN ISO 9001:2015. La nivel legal-institucional, definițiile pentru asigurarea calității și siguranței produselor de asigurare sunt reglementările legale aplicabile activității specifice, vizând atât produsele de, cât și

adecvarea de capital pe care companiile activând pe aceasta piata trebuie sa le asigure. Controlul si monitorizarea asigura minimizarea potentialului de producere de evenimente nedorite, precum si mitigarea riscurilor specifice.

Asteptariile autoritatii publice tutelate cu privire la calitatea si la siguranta produselor si serviciilor societatii sunt in primul rand cele legate de indeplinirea obiectivului principal al implementarii proiectului regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata din zona geografica deservita de companie in perioada 2014- 2020, respectiv :

- Finalizarea implementarii proiectului POIM 2014-2020 care s-a intocmit tinandu-se cont de solutiile cele mai rentabile din punct de vedere tehnico-economic cu privire la elementele:

- o Configuratia localitatilor, in sensul aglomerarilor asa cum au fost descrise in Directiva privind epurarea apelor uzate urbane (91/271/CEE) si in termenii si definitiile aferente;
- o Optiunile privind tratarea apei, respectiv epurarea apei uzate pentru a raspunde la cerintele respectivelor zone de alimentare cu apa/ aglomerari, definite in functie de marimea lor;

Autoritatea publica tutelara asteapta ca in urmatorul mandat numarul incidentelor de calitate si al reclamatiiilor referitoare la calitatea apei sa scada cu 30% iar cele referitoare la calitatea serviciilor sa scada cu 20%.

Capitolul 9. Asteptari in domeniul eticii, integritatii si guvernantei corporative

Atributiile Consiliului de Administratie al societatii sunt cele prevazute de Legea societatiilor nr. 31/1990, Actul constitutiv al Societatii, Contractele de Mandat (administrare) si legislatia specifica domeniului de activitate al societatii.

Asteptariile autoritatii publice tutelare in domeniul eticii, integritatii si guvernantei corporative au drept fundament câteva valori si principii care trebuie sa guverneze comportamentul etic si profesional al administratorilor:

1. Etica manageriala: administratorii societatii vor respecta Codul de Etica. Acesta definește idealurile, valorile și principiile pe care angajații le respectă și le aplică în activitatea desfășurată în cadrul societății. Codul de etică urmărește promovarea valorilor și principiilor etice în cadrul societății în vederea creșterii calității serviciilor oferite și a protejării reputației și are un rol educativ, de reglementare și de impunere a valorilor promovate.

Mai mult, administratorii vor lua și aplica decizii care au impact asupra angajaților, ținând cont de recompensarea identică pentru contribuție identică un principiu universal de etică managerială. În plus, administratorii vor acționa întotdeauna în favoarea intereselor societății.

2. Profesionalismul: Toate atribuțiile de serviciu care revin administratorilor societatii trebuie indeplinite cu maximum de eficienta si eficacitate, la nivelul de competenta necesar si in cunostinta de cauza in ceea ce priveste reglementarile legale; administratorii vor face toate diligentele necesare pentru cresterea continua a nivelului lor de competenta si pentru cresterea nivelului de competenta al angajatilor societatii;

3. Impartialitatea si nediscriminarea: principiu conform caruia administratorii sunt obligati sa aiba o atitudine obiectiva, neutra fata de orice interes politic, economic, religios sau de alta natura, in exercitarea atributiilor functiei; administratorilor le este interzis sa solicite sau sa accepte, direct ori indirect, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material, sau sa abuzeze de functia pe care o au ;

4. Libertatea de gândire si de exprimare: principiu conform caruia administratorul poate sa-si exprime si sa-si fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept si a bunelor moravuri;

5. Onestia, cinstea si corectitudinea: principiu conform caruia administratorul in exercitarea mandatului trebuie sa respecte, cu maxima seriozitate , legislatia in vigoare;

6. Deschiderea si transparenta: principiu conform caruia activitatile administratorilor, in exercitarea functiilor lor sunt publice si pot fi supuse monitorizarii cetatenilor;

7. Confidentialitatea: principiu conform caruia administratorul trebuie sa garanteze confidentialitatea informatiilor care se afla in posesia sa.

8. Guvernanța corporativă

In conformitate cu prevederile O.U.G. nr.109/2011 privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, activitatea organelor de conducere trebuie sa fie transparenta si accesibila, garantând o buna comunicare.

In privinta guvernantei corporative, autoritatea publica tutelara asteapta ca administratorii sa continue si sa finalizeze implementarea sistemului informatic integrat contractat. Acest sistem va permite monitorizarea atenta si detaliata a rezultatelor obtinute si deci va permite luarea de decizii corective imediat ce se sesizeaza un ecart intre rezultate si obiectivele stabilite.

Procesul de implementare a acestui sistem va permite si imbunatatirea proceselor cheie ale societatii.

Societatea va dispune astfel de un sistem adecvat de control intern asupra procesului de management al riscurilor, care implică analize independente și regulate, evaluări ale eficacității sistemului și, acolo unde se impune, asigurarea remedierii deficiențelor constatate. Rezultatele acestor analize sunt comunicate în mod direct Consiliului de Administrației și comitetelor specializate.

Controlul intern este un proces la care participa tot personalul societatii, inclusiv Consiliul de Administratie, conceput sa furnizeze o asigurare rezonabila privind realizarea urmatoarelor obiective:

- a) desfasurarea activitatii in conditii de eficienta si rentabilitate;
- b) controlul adecvat al riscurilor care pot afecta atingerea obiectivelor societatii;
- c) furnizarea unor informatii corecte, relevante, complete si oportune structurilor implicate in luarea deciziilor in cadrul societatilor si utilizatorilor externi ai informatiilor;
- d) protejarea patrimoniului;
- e) conformitatea activitatii societatii cu reglementarile legale in vigoare, politica si procedurile Societatii.
- f) realizarea, la un nivel corespunzător de calitate, a atribuțiilor, stabilite în concordanta cu propria ei misiune, în condiții de regularitate, eficacitate, economicitate și eficienta;
- g) protejarea fondurilor publice împotriva pierderilor datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei;
- h) respectarea legii, a reglementărilor și deciziilor conducerii;
- i) dezvoltarea și întreținerea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare și difuzare a datelor și informațiilor financiare și de conducere, precum și a unor sisteme și proceduri de informare publică adecvată prin rapoarte periodice.

În vederea îndeplinirii acestor obiective, societatea elaborează și revizuieste periodic Politica de control intern pentru ca aceasta să corespundă necesităților și evoluției societății. Consiliul de Administrație al societății trebuie să asigure un cadru adecvat și eficace aferent controlului intern care să includă funcțiile de administrare, de conformitate și de audit intern, precum și un cadru corespunzător privind raportarea financiară și contabilitatea. În acest sens, consiliul de administrație trebuie să dispună de un număr corespunzător de membri neexecutivi cu pregătirea profesională adecvată atribuțiilor pe linia controlului intern.

In vederea asigurarii unei culturi de etica si conformitate si a unui sistem de guvernanta adecvat, a promovarii valorilor si principiilor care asigura o buna conduita in relatie cu toate partile interesate si pastrarea unei bune reputatii pe piata, membrii organului de conducere vor trebui sa asigure indeplinirea permanenta a urmatoarelor cerinte:

- detinerea de competenta si experienta profesionala, precum si o buna reputatie si integritate pe tot parcursul detinerii functiei;
- asigurarea cerintelor guvernantei corporative: structura organizatorica transparenta si adecvata, alocarea adecvata si separarea corespunzatoare a responsabilitatilor,
- administrarea corespunzatoare a riscurilor/managementul riscurilor, adecvarea politicilor si strategiilor, precum si a mecanismelor de control intern, asigurarea unui sistem eficient de comunicare si de transmitere a informatiilor, aplicarea unor proceduri operationale solide care sa impiedice divulgarea informatiilor confidentiale;
- mentinerea standardelor etice si profesionale pentru a asigura un comportament profesional si responsabil la nivelul entitatii reglementate in vederea prevenirii aparitiei conflictelor de interese (Cod de Etica, Politica privind administrarea conflictelor de interese);
- indeplinirea cerintelor de competenta si onorabilitate prevazute de reglementarile aplicabile;
- mentinerea nivelului de competenta relevant in matricea de competente a Consiliului de Administratie la momentul nominalizarii, relevant in evaluarea anuala a nivelului de competenta individuala a membrilor consiliului de administratie;
- cunoasterea, respectarea si aplicarea cu profesionalism a legislatiei specifice societatii, strategia si politicile societatii, Codul de etica, normele, procedurile, acordurile si conventiile care reglementeaza activitatea;
- nedepasirea numarului maxim de mandate de administrator prevazut de OUG 109/2011, in societati sau intreprinderi publice cu sediul in România care pot fi exercitate concomitent si alocarea de timp suficient pentru indeplinirea responsabilitatilor;
- evitarea conflictelor de interese (sa se asigure in permanenta ca interesele lor personale sau profesionale -directe sau indirecte - nu sunt in conflict cu interesele societatii si sa se asigure ca procedurile si controalele implementate la nivelul societatii sunt adecvate pentru identificarea, raportarea si gestionarea corespunzatoare a conflictelor de interese actuale si potentiale);

Consiliul de Administratie al companiei este responsabil si pentru stabilirea si revizuirea principiilor cadrului de administrare a activitatii si a valorilor corporative ale institutiei, inclusiv a celor stabilite prin intermediul unui cod etica si conduita.

Codul de Etica defineste idealurile, valorile si principiile pe care angajatii le respecta si le aplica in activitatea desfasurata in cadrul companiei. Codul de etica urmareste promovarea valorilor si principiilor etice in cadrul companiei in vederea cresterii calitatii serviciilor oferite si a protejarii reputatiei si are un rol educativ, de reglementare si de impunere a valorilor promovate.

Totodata, Consiliul de Administratie al companiei trebuie sa asigure un cadru adecvat si eficace aferent controlului intern care sa includa functiile de administrare, de conformitate si de audit intern, precum si un cadru corespunzator privind raportarea financiara si contabilitatea.

In acest sens, consiliul de administratie trebuie sa dispuna de un numar corespunzator de membri neexecutivi cu pregatirea profesionala adecvata atributiilor pe linia controlului intern si participarii in comitetele consultative formate din membri ai organului de conducere, in special in comitetul de audit.

9. Managementul riscului

Într-un mediu volatil, imprevizibil, complex și ambiguu, riscurile sunt la fiecare pas. Societatea se poate confrunta cu riscuri provenind din zone variate și domenii diferite: de la securitate cibernetică, pierderea clienților, riscul financiar, riscul de preț până la capital uman, sănătate, siguranță și amenințări asupra reputației.

Astfel, Managementul Riscului trebuie să devină o componentă esențială și indispensabilă a societății în fiecare proiect, prin identificarea și tratarea pierderilor potențiale înainte ca evenimentele

generatoare să aibă loc, pregătirea în avans a soluțiilor tehnice, operaționale și financiare specifice pentru a contracara eventualele pierderi și pentru reducerea riscurilor la un nivel acceptabil, cu scăderea valorii totale a riscului actual și încadrarea în toleranța la risc.

Autoritatea publică tutelară consideră că abordarea sistematică, structurată și actualizată a managementului riscurilor contribuie la eficientizarea proceselor, evitându-se impactul negativ al acestora asupra activității societății și asupra rezultatelor sale economico-financiare.

Autoritatea publică tutelară așteaptă ca administratorii societății să acționeze în consens cu cerințele Sistemului de Control Intern Managerial, ale Strategiei Naționale Anticorupție, precum și ale Codului Etic, și să respecte prevederile legale din domeniul Integrității și Guvernanței Corporative, în spiritul responsabilității și practicilor transparente de afaceri.

Autoritatea publică tutelară așteaptă ca administratorii societății să implementeze principiile de guvernanță corporativă cu privire la etică, elaborate de Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (OECD), să aplice principiile, obiectivele și măsurile mecanismului de monitorizare al Strategiei Naționale Anticorupție prevăzute în Anexa nr. 5 din H.G. nr. 583/2016.

Printr-o abordare corectă a Sistemului de Management al Riscurilor de către societate, autoritatea publică tutelară se așteaptă la o creștere a performanțelor proceselor organizației, pentru atingerea obiectivelor, în condițiile folosirii judicioase a fondurilor, asigurarea resurselor necesare menținerii și îmbunătățirii continue a eficacității, gestionarea elementelor care stabilesc condițiile și instrumentele necesare întăririi controlului managerial intern.

Fiecare membru al consiliului de administrație trebuie să-și exercite responsabilitățile cu onestitate, integritate și obiectivitate.

Administratorii răspund pentru prejudiciile cauzate societății prin actele îndeplinite de directori, când dauna nu s-ar fi produs dacă ei ar fi exercitat supravegherea impusă de îndatoririle funcției lor.

Administratorii sunt solidar răspunzători cu predecesorii lor imediați dacă, având cunoștință de neregulile săvârșite de aceștia, nu le comunică auditorilor interni și auditorului financiar și nici autorității publice tutelare.

Administrator public

Septimiu-Cătălin Turcaș

